Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 1. augusta 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 19 ods. 1 ZEÚ – Povinnosť členských štátov ustanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany – Článok 47 Charty základných práv Európskej únie – Právo na účinný prostriedok nápravy – Možnosť využiť rozhodcovské konanie – Rozhodcovské konanie medzi jednotlivcami – Povinné rozhodcovské konanie – Rozhodnutie orgánu svetovej športovej asociácie ukladajúce sankciu – Rozsudok Športového arbitrážneho súdu (CAS) potvrdený rozhodnutím súdu tretieho štátu – Prostriedok nápravy proti rozhodcovskému rozsudku – Vnútroštátna právna úprava priznávajúca tomuto rozhodcovskému rozsudku právnu silu rozhodnutej veci vo vzťahu k účastníkom konania a dôkaznú silu vo vzťahu k tretím osobám – Právomoc a povinnosti vnútroštátnych súdov, pred ktorými sa uplatňuje uvedený rozhodcovský rozsudok – Účinné preskúmanie súladu takéhoto rozhodcovského rozsudku so zásadami a ustanoveniami patriacimi do verejného poriadku Únie“

Vo veci C-600/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Cour de cassation (Kasačný súd, Belgicko) z 8. septembra 2023 a doručený Súdnemu dvoru 2. októbra 2023, ktorý súvisí s konaním:

Royal Football Club Seraing SA

proti

Fédération Internationale de Football Association (FIFA),

Union des associations européennes de football (UEFA),

Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA),

za účasti:

Doyen Sports Investment Ltd,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, predsedovia komôr K. Jürimäe, C. Lycourgos, I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, S. Rodin, A. Kumin, N. Jääskinen a D. Gratsias, sudcovia E. Regan, I. Ziemele, J. Passer (spravodajca) a Z. Csehi,

* Jazyk konania: francúzština.

generálna advokátka: T. Ćapeta,

tajomník: C. Di Bella, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. októbra 2024,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Royal Football Club Seraing SA, v zastúpení: J.-L. Dupont, M. Hissel a F. Stockart, avocats, F. Irurzun, abogado, a M. Orth, Rechtsanwalt,

– Fédération internationale de football association (FIFA), v zastúpení: A. Laes, avocat, a D. Van Liedekerke, advocaat,

– Union des associations européennes de football (UEFA), v zastúpení: P. González-Espejo García, abogado, B. Keane, D. Slater a D. Waelbroeck, avocats,

– Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA), v zastúpení: N. Cariat a A. Stévenart, avocats, a E. Matthys, advocaat,

– Doyen Sports Investment Ltd, v zastúpení: M. Hissel, avocat,

– belgická vláda, v zastúpení: M. Jacobs, L. Jans, C. Pochet a M. Van Regemorter, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci Y. Herinckx, avocat,

– nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a A. Hoesch, splnomocnení zástupcovia,

– grécka vláda, v zastúpení: K. Boskovits, splnomocnený zástupca,

– francúzska vláda, v zastúpení: B. Fodda, J.-B. Merlin, M. Raux a B. Travard, splnomocnení zástupcovia,

– litovská vláda, v zastúpení: S. Grigonis a V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, splnomocnení zástupcovia,

– holandská vláda, v zastúpení: M. H. S. Gijzen, splnomocnená zástupkyňa,

– Európska komisia, v zastúpení: F. Erlbacher, T. Maxian Rusche, S. Noë a F. Ronkes Agerbeek, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 16. januára 2025,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 19 ods. 1 ZEÚ v spojení s článkom 267 ZEÚ a článkom 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi akciovou spoločnosťou Royal Football Club Seraing SA (ďalej len „RFC Seraing“) na jednej strane a Fédération internationale de football association (FIFA), Union des associations européennes de football (UEFA) a Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA) na druhej strane vo veci návrhu na vyhlásenie neplatnosti, vydania príkazov a náhrady škody, ktorá spoločnosti RFC Seraing údajne vznikla z dôvodu, že tieto tri asociácie zaviedli pravidlá, ktoré by sa mali považovať za neplatné z dôvodu, že porušujú právo Únie.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ stanovuje:

„Členské štáty ustanovia v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany.“

4 Článok 267 ZFEÚ stanovuje:

„Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

a) výkladu zmlúv;

b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr [Európskej ú]nie[.]

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol.

…“

5 Článok 47 Charty, nazvaný „Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces“, znie:

„Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

…“

Belgické právo

Súdny poriadok

6 Code judiciare (Súdny poriadok) v znení zákona o rôznych ustanoveniach v oblasti spravodlivosti z 21. decembra 2018 (*Moniteur belge* z 31. decembra 2018, s. 106560, ďalej len „Súdny poriadok“) obsahuje prvú časť s názvom „Všeobecné zásady“. Súčasťou tejto prvej časti je kapitola III s názvom „Rozhodnutia a rozsudky“, v ktorej sa nachádza článok 19 prvý odsek tohto poriadku, ktorý znie:

„Rozhodnutie je konečné v rozsahu, v akom súd vyčerpal možnosti rozhodovať o spornej otázke, s výnimkou opravných prostriedkov stanovených zákonom.“

7 Uvedená prvá časť zahŕňa kapitolu IV s názvom „O rozhodnutej veci“. Táto kapitola IV obsahuje články 23 až 28 uvedeného zákonníka, ktoré stanovujú:

„Článok 23

Právna sila rozhodnutej veci sa vzťahuje len na to, čo bolo predmetom rozhodnutia. Je potrebné, aby išlo o ten istý žalobný návrh, aby návrh bol založený na rovnakom dôvode bez ohľadu na uvádzaný právny základ, aby konanie o žalobe prebiehalo medzi tými istými stranami v rovnakom postavení, ktoré ju podali a proti ktorým smerovala. Právna sila rozhodnutej veci sa však nevzťahuje na návrh, ktorý je založený na tom istom dôvode, o ktorom súd však nemohol rozhodnúť vzhľadom na právny základ, na ktorom je založený.

Článok 24

Každé konečné rozhodnutie má od svojho vyhlásenia právnu silu rozhodnutej veci.

Článok 25

Právna sila rozhodnutej veci bráni opätovnému podaniu návrhu.

Článok 26

Právna sila rozhodnutej veci pretrváva až do zrušenia rozhodnutia.

Článok 27

Námietku rozhodnutej veci možno v každom prípade uplatniť pred súdom rozhodujúcim vo veci samej, ktorému bol návrh predložený.

Súd ju nemôže vzniesť *ex offo*.

Článok 28

Každé rozhodnutie nadobudne právnu silu rozhodnutej veci, keď už proti nemu nie je možné podať odpor alebo odvolanie, okrem výnimiek stanovených zákonom a bez toho, aby boli dotknuté účinky mimoriadnych opravných prostriedkov.“

8 Súdny poriadok obsahuje aj šiestu časť s názvom „Rozhodcovské konanie“. V kapitole VI tejto šiestej časti, nazvanej „Rozhodcovský rozsudok a ukončenie konania“, sa nachádza článok 1713 tohto poriadku, ktorý obsahuje najmä tieto ustanovenia:

„§ 1. Rozhodcovský súd vydá konečné alebo predbežné rozhodnutie formou jedného alebo viacerých rozsudkov.

…

§ 9. V rámci vzťahov medzi účastníkmi konania má rozhodcovský rozsudok rovnaký účinok ako súdne rozhodnutie.“

9 Kapitola VIII uvedenej šiestej časti, nazvaná „Uznávanie a výkon rozhodcovských rozsudkov“, obsahuje najmä články 1719 až 1721 Súdneho poriadku, ktoré znejú:

„Článok 1719

§ 1. Rozhodcovský rozsudok vydaný v Belgicku alebo v zahraničí môže byť predmetom núteného výkonu len po tom, čo ho prvostupňový súd v celom rozsahu alebo čiastočne opatril doložkou vykonateľnosti v súlade s postupom uvedeným v článku 1720.

§ 2. Prvostupňový súd môže vydať rozhodnutie v podobe doložky vykonateľnosti len vtedy, ak rozsudok už nemožno napadnúť pred rozhodcami alebo ak rozhodcovia napriek odvolaniu nariadili jeho predbežný výkon.

Článok 1720

§ 1. Prvostupňový súd má právomoc rozhodovať o návrhu týkajúcom sa uznávania a výkonu rozhodcovského rozsudku vydaného v Belgicku alebo v zahraničí.

…

§ 2. Ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný v zahraničí, miestne príslušným súdom je prvostupňový súd v mieste sídla odvolacieho súdu, v ktorého obvode má osoba, proti ktorej sa žiada o vyhlásenie vykonateľnosti, svoje bydlisko, a ak nemá bydlisko, svoj obvyklý pobyt alebo prípadne svoje sídlo, alebo v prípade jeho neexistencie svoju prevádzkareň alebo pobočku. …

…

§ 5. Rozhodcovský rozsudok možno uznať alebo vyhlásiť za vykonateľný len vtedy, ak nie je v rozpore s podmienkami článku 1721.

Článok 1721

§ 1. Prvostupňový súd odmietne uznať a vyhlásiť rozhodcovský rozsudok za vykonateľný bez ohľadu na krajinu, v ktorej bol vydaný, iba za týchto okolností:

…

b) ak prvostupňový súd zistí:

…

ii) že uznanie alebo výkon rozhodcovského rozsudku by boli v rozpore s verejným poriadkom.

…“

Zákon, ktorým sa zavádza Zákonník medzinárodného práva súkromného

10 Článok 22 zákona, ktorým sa zavádza Zákonník medzinárodného práva súkromného zo 16. júla 2004 (*Moniteur belge* z 27. júla 2004, s. 57344), nazvaný „Uznávanie a vyhlásenie vykonateľnosti cudzích súdnych rozhodnutí“, znie:

„1. Cudzie súdne rozhodnutie, ktoré je vykonateľné v štáte, v ktorom bolo vydané, sa vyhlási za úplne alebo čiastočne vykonateľné v Belgicku v súlade s postupom uvedeným v článku 23.

Cudzie súdne rozhodnutie sa v Belgicku uznáva v celom rozsahu alebo sčasti bez uplatnenia postupu uvedeného v článku 23.

Ak je otázka uznania rozhodnutia vznesená na belgickom súde ako predbežná otázka, potom má tento súd právomoc o nej rozhodnúť.

Rozhodnutie možno uznať alebo vyhlásiť za vykonateľné len vtedy, ak nie je v rozpore s podmienkami článku 25.

2. Každý, kto má na tom záujem…, môže v súlade s postupom uvedeným v článku 23 navrhnúť vyhlásenie, že rozsudok sa v celom rozsahu alebo čiastočne uzná alebo vyhlási za vykonateľný.

3. V zmysle tohto zákona:

1° pojem súdne rozhodnutie znamená každé rozhodnutie orgánu vykonávajúceho súdnu právomoc;

2° sa uznaním stanovuje právna sila zahraničného rozhodnutia.“

Predpisy, ktoré vydala FIFA

Stanovy FIFA

11 FIFA je súkromnoprávnou asociáciou so sídlom v Zürichu (Švajčiarsko).

12 Podľa článku 2 stanov FIFA v znení vydania z mája 2024, ktoré v podstate zodpovedá, s výhradou ich prečíslovania, predchádzajúcim ročníkom vydaní týchto stanov, patrí medzi ciele tejto asociácie najmä „stanovovať pravidlá a ustanovenia upravujúce futbal a súvisiace záležitosti a zabezpečiť ich dodržiavanie“ a „kontrolovať všetky formy futbalu a prijímať nevyhnutné alebo vhodné opatrenia, aby sa zabránilo porušovaniu stanov, pravidiel a rozhodnutí FIFA, ako aj pravidiel hry“ na celosvetovej úrovni.

13 V súlade s článkami 11 a 14 týchto stanov sa každý „zväz zodpovedný za organizáciu a kontrolu futbalu“ v danej krajine môže stať členom FIFA najmä pod podmienkou, že sa predtým zaviaže, že bude okrem iného dodržiavať stanovy, pravidlá a usmernenia FIFA, ako aj rozhodnutia jej orgánov. Ako člen FIFA má takýto zväz podľa článkov 14 a 15 uvedených stanov najmä povinnosť viesť svojich vlastných členov k dodržiavaniu stanov, pravidiel, usmernení FIFA a rozhodnutí jej orgánov, ako aj dohliadať na to, že ich budú dodržiavať všetci aktéri v oblasti futbalu, najmä ligy a kluby, ktoré sú mu podriadené v súlade s článkom 20 týchto stanov, ako aj hráči. Okrem toho sa takýto zväz musí podriadiť právomoci a rozhodnutiam Športového arbitrážneho súdu (CAS) a vo vlastných stanovách stanoviť ustanovenia, podľa ktorých musia všetci títo aktéri tiež výslovne uznať tento súd a tieto rozhodnutia. V praxi je v súčasnosti členmi FIFA viac ako 200 národných futbalových zväzov. Medzi nimi je aj URBSFA so sídlom v Belgicku, ktorého cieľom je zabezpečovať organizáciu a podporu futbalu v tomto členskom štáte.

14 Článok 44 stanov FIFA, nazvaný „Orgány s rozhodovacou právomocou“, v odseku 1 stanovuje:

„Orgány FIFA s rozhodovacou právomocou sú:

a) disciplinárna komisia;

…

c) odvolacia komisia.“

15 Článok 47 týchto stanov, nazvaný „Odvolacia komisia“, znie:

„1. Fungovanie odvolacej komisie sa riadi Disciplinárnym poriadkom a Etickým kódexom FIFA.
…

2. Odvolacia komisia sa zaoberá odvolaniami podanými proti rozhodnutiam disciplinárnej komisie, ktoré tieto stanovy a pravidlá FIFA nevyhlasujú za konečné.

3. Rozhodnutia odvolacej komisie sú konečné a záväzné pre všetky dotknuté osoby, s výhradou podania žaloby na Športový arbitrážny súd (CAS).“

16 Oddiel IX uvedených stanov s názvom „Rozhodcovské konanie“ obsahuje tieto články:

„Článok 49 Športový arbitrážny súd (CAS)

1. FIFA uznáva Športový arbitrážny súd (CAS) so sídlom v Lausanne (Švajčiarsko) ako nezávislý rozhodcovský súd pri sporoch medzi FIFA, členskými zväzmi, konfederáciami, ligami, klubmi, hráčmi, funkcionármi, agentmi a usporiadateľmi zápasov.

2. Rozhodcovské konanie upravujú ustanovenia Rozhodcovského poriadku CAS v oblasti športu. CAS v prvom rade uplatňuje rôzne pravidlá FIFA, ako aj subsidiárne švajčiarske právo.

…

Článok 50 Právomoc CAS

1. Všetky žaloby proti rozhodnutiam, ktoré prijali FIFA a jej orgány v poslednom stupni, musia byť podané na CAS…

…

4. Žaloba nemá odkladný účinok. Príslušný rozhodovací orgán FIFA alebo prípadne CAS môže žalobe priznať odkladný účinok.

…

Článok 51 Povinnosti týkajúce sa riešenia sporov

1. Konfederácie, členské zväzy a ligy sa zaväzujú uznať CAS ako nezávislý súdny orgán. Zaväzujú sa prijať všetky potrebné ustanovenia, aby sa ich členovia, ako aj ich hráči a funkcionári podriadili rozhodcovskému konaniu CAS. …

2. Obracať sa na všeobecné súdy je zakázané, pokiaľ sa to výslovne nestanovuje v pravidlách FIFA. Obracať sa na všeobecné súdy v prípade všetkých druhov predbežných opatrení je takisto zakázané.

3. Zväzy vložia do svojich stanov alebo predpisov doložku, v ktorej sa stanoví, že je zakázané podávať na všeobecné súdy spory v rámci zväzu alebo spory týkajúce sa líg, členov líg, klubov, členov klubov, hráčov, funkcionárov a iných funkcionárov zväzu, pokiaľ sa v pravidlách FIFA alebo záväzných právnych predpisoch výslovne neumožňuje alebo nestanovuje možnosť obrátiť sa na všeobecné súdy. Namiesto obrátenia sa na všeobecné súdy sa ustanoví rozhodcovské konanie. Takéto spory sa predložia buď CAS alebo nezávislému a riadne zriadenému rozhodcovskému súdu uznanému v pravidlách zväzu alebo konfederácie.

Zväzy ďalej zabezpečia, aby sa toto ustanovenie v zväze vykonávalo, v prípade potreby uložením záväznej povinnosti svojim členom. Zväzy uložia sankcie každej strane, ktorá tieto povinnosti nedodrží, a zabezpečia, aby sa akékoľvek odvolanie proti takýmto sankciám takisto predkladalo striktne rozhodcovskému súdu, a nie všeobecnému súdu.“

Pravidlá pre status a prestupy hráčov

17 FIFA prijala 22. marca 2014 súbor pravidiel, nazvaný „Pravidlá pre status a prestupy hráčov“, ktorý nadobudol účinnosť 1. augusta 2014. Tieto pravidlá zrušili a nahradili skoršie pravidlá s tým istým názvom, ktoré boli prijaté 5. júla 2001.

18 Článok 1 uvedených pravidiel, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, v odseku 1 stanovuje:

„Týmito pravidlami sa stanovujú všeobecné a záväzné pravidlá upravujúce status hráčov a ich oprávnenie zúčastňovať sa na organizovanom futbale, ako aj ich prestupy medzi klubmi, ktoré patria do rozdielnych zväzov.“

19 Tieto pravidlá boli zmenené v decembri 2014 (ďalej len „RSTP“). Ustanovenia vyplývajúce z tejto zmeny obsahujú najmä článok 18bis RSTP s názvom „Vplyv tretej strany na kluby“, ktorý stanovuje:

„1. Žiadny klub nesmie podpísať zmluvu, ktorá by umožňovala klubu (klubom) súpera a naopak, alebo akýmkoľvek tretím osobám získať v súvislosti s prácou alebo prestupmi možnosť ovplyvňovať nezávislosť alebo politiku klubu alebo výkonnosť jeho tímov.

2. Disciplinárna komisia FIFA môže uložiť sankcie klubom, ktoré nedodržiavajú povinnosti stanovené v tomto článku.“

20 Tieto ustanovenia zahŕňajú aj článok 18ter RSTP, nazvaný „Vlastníctvo majetkových práv hráčov tretími osobami“, ktorý znie:

„1. Žiadny klub ani hráč nemôže uzavrieť žiadnu dohodu s treťou stranou, ktorá by oprávňovala tretiu stranu nárokovať si úplne alebo čiastočne akúkoľvek odmenu splatnú v súvislosti s budúcim prestupom hráča z jedného klubu do iného, alebo získať akékoľvek práva v súvislosti s prestupom alebo odmenou za budúci prestup.

2. Zákaz uvedený v prvom odseku nadobúda účinnosť 1. mája 2015.

3. Dohody, na ktoré sa vzťahuje prvý odsek, uzavreté pred 1. májom 2015, môžu zostať v platnosti až do uplynutia ich účinnosti. Ich trvanie však nemožno predĺžiť.

4. Platnosť akejkoľvek dohody, na ktorú sa vzťahuje prvý odsek, podpísanej medzi 1. januárom 2015 a 30. aprílom 2015 nesmie presiahnuť jeden rok odo dňa nadobudnutia účinnosti.

5. Do konca apríla 2015 musia byť všetky existujúce dohody, na ktoré sa vzťahuje prvý odsek, zaregistrované do [Systému regulácie prestupov (TMS)]. Všetky kluby, ktoré podpísali takéto dohody, ich musia predložiť – v plnom rozsahu a so zahrnutím všetkých pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov alebo príloh – do TMS, pričom uvedú informácie týkajúce sa dotknutej tretej strany, celé meno hráča, ako aj dobu platnosti dohody.

6. Disciplinárna komisia FIFA môže uložiť disciplinárne sankcie klubom alebo hráčom, ktorí nedodržiavajú povinnosti uvedené v tomto článku.“

Skutočnosti vo veci samej a prejudiciálne otázky

Okolnosti predchádzajúce sporu vo veci samej

Zmluvy uzavreté medzi RFC Seraing a Doyen

21 RFC Seraing je futbalový klub organizovaný vo forme akciovej spoločnosti, ktorý má sídlo v Belgicku a je členom URBSFA.

22 Dňa 30. januára 2015 RFC Seraing uzavrel prvú zmluvu so spoločnosťou Doyen Sports Investment Ltd (ďalej len „Doyen“), ktorá je spoločnosťou so sídlom na Malte a ktorej hlavnou hospodárskou činnosťou je finančná pomoc futbalovým klubom v Európe. Cieľom tejto prvej zmluvy bolo na jednej strane upraviť budúce uzavretie dohôd o financovaní hráčov a na druhej strane previesť na Doyen časť „majetkových práv“ klubu RFC Seraing týkajúcich sa troch určených hráčov. Tieto majetkové práva majú odzrkadľovať finančnú hodnotu hráčov. Sú spojené so „zväzovými právami“, ktoré klub získa podpísaním daného hráča, ako je právo registrovať tohto hráča alebo právo postaviť ho do zápasu. Ich výkon umožňuje klubu, ktorý ich vlastní, požadovať dlžné sumy napríklad v prípade hosťovania alebo prestupu uvedeného hráča z dôvodu využívania alebo prevodu jeho práv na podobizeň alebo aj z dôvodu ukončenia jeho zmluvy.

23 Podľa tejto prvej zmluvy, ktorej koniec platnosti bol stanovený na 1. júla 2018, sa Doyen stala vlastníkom 30 % majetkových práv, ktoré má RFC Seraing k trom dotknutým hráčom, a ako protihodnotu mu zaplatila sumu vo výške 300 000 eur. Klubu RFC Seraing bolo zakázané „nezávisle a samostatne“ previesť na tretiu osobu zostávajúcu časť svojich majetkových práv k týmto hráčom.

24 Dňa 7. júla 2015 RFC Seraing a Doyen uzavreli druhú zmluvu (ďalej spolu s prvou zmluvou len „zmluvy, o ktoré ide vo veci samej“). V nej sa stanovoval prevod 25 % majetkových práv, ktoré RFC Seraing vlastnil k štvrtému hráčovi, na Doyen, pričom tá ako protihodnotu zaplatila sumu vo výške 50 000 eur.

Disciplinárne a rozhodcovské konania vedené vo Švajčiarsku

25 V nadväznosti na vyšetrovanie FIFA konajúca v spolupráci so zväzom URBSFA začala 2. júla 2015 disciplinárne konanie proti RFC Seraing, ktorého predmetom bolo možné porušenie článkov 18bis a 18ter RSTP z dôvodu, že RFC Seraing uzavrel zmluvy, o ktoré ide vo veci samej.

26 Dňa 4. septembra 2015 disciplinárna komisia FIFA prijala rozhodnutie (ďalej len „rozhodnutie disciplinárnej komisie FIFA“), v ktorom najprv vyhlásila, že RFC Seraing porušil články 18bis a 18ter RSTP tým, že uzavrel zmluvy, o ktoré ide vo veci samej. Okrem toho táto komisia zakázala tomuto klubu registrovať nových hráčov počas štyroch po sebe nasledujúcich prestupových období, či už na vnútroštátnej, alebo medzinárodnej úrovni. Napokon mu uvedená komisia uložila pokutu vo výške 150 000 švajčiarskych frankov (teda približne 138 000 eur podľa vtedy platného výmenného kurzu), splatnú v lehote 30 dní od oznámenia jej rozhodnutia.

27 RFC Seraing podal 30. novembra 2015 proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na odvolaciu komisiu FIFA. Dňa 3. decembra 2015 tento klub okrem toho požiadal túto komisiu o odklad výkonu uvedeného rozhodnutia, keďže takéto odvolanie nemá odkladný účinok. Predseda uvedenej komisie vyhovel tejto žiadosti 4. decembra 2015.

28 Dňa 7. januára 2016 odvolacia komisia FIFA zamietla odvolanie podané klubom RFC Seraing proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie FIFA (ďalej len „rozhodnutie odvolacej komisie FIFA“).

29 RFC Seraing podal 9. marca 2016 na CAS žalobu o neplatnosť rozhodnutia odvolacej komisie FIFA. Dňa 17. marca 2016 tento klub okrem iného požiadal tento orgán, aby vzhľadom na neexistenciu odkladného účinku takejto žaloby jej bol priznaný odkladný účinok podľa článku 50 stanov FIFA. Uvedený orgán tejto žiadosti vyhovel 12. apríla 2016.

30 V rámci tejto žaloby RFC Seraing v podstate uviedol najmä, že rozhodnutie odvolacej komisie FIFA a disciplinárne sankcie, ktoré mu toto rozhodnutie ukladá, sú protiprávne z dôvodu, že ustanovenia, na ktorých sa uvedené rozhodnutie zakladá, sú samy osebe protiprávne. V tejto súvislosti tento klub okrem iného tvrdil, že články 18bis a 18ter RSTP tým, že stanovujú úplný zákaz praktík nazývaných „third-party influence“ a „third-party ownership“ spolu s disciplinárnymi sankciami, porušujú právo Únie a konkrétnejšie voľný pohyb pracovníkov, slobodu poskytovania služieb a voľný pohyb kapitálu zaručené článkami 45, 56 a 63 ZFEÚ, ako aj pravidlá hospodárskej súťaže uvedené v článkoch 101 a 102 ZFEÚ. Takisto namietal porušenie švajčiarskych pravidiel hospodárskej súťaže.

31 Dňa 9. marca 2017 vydal CAS rozhodcovský rozsudok (ďalej len „rozsudok CAS“), v ktorom najmä usúdil, pokiaľ ide v prvom rade o právo uplatniteľné na spor, že na tento spor sa vzťahujú pravidlá FIFA, švajčiarske právo a právo Únie. Pokiaľ ide o právo Únie, tento orgán spočiatku konštatoval, že boli splnené kumulatívne podmienky, ktoré mu ukladajú povinnosť zohľadniť slobody pohybu a pravidlá hospodárskej súťaže v rámci svojho preskúmania ako „kogentné ustanovenia iného než [švajčiarskeho práva]“ v zmysle švajčiarskeho práva. Ustanovenia upravujúce tieto slobody a pravidlá totiž Súdny dvor považuje za súčasť verejného poriadku Únie. Ďalej existuje úzka súvislosť medzi predmetom sporu a týmito ustanoveniami vzhľadom jednak na zjavný vplyv RSTP na územie Únie, ako aj konkrétnejšie na činnosť futbalových klubov so sídlom v členských štátoch, a jednak na vplyv rozhodnutia odvolacej komisie FIFA na možnosť klubu RFC Seraing zúčastňovať sa medziklubových futbalových súťaží na tomto území. Napokon švajčiarsky právny poriadok podporuje záujmy a hodnoty chránené uvedenými ustanoveniami.

32 Pokiaľ ide v druhom rade o meritum sporu, CAS najmä usúdil, že RFC Seraing nepreukázal, že články 18bis a 18ter RSTP porušujú švajčiarske pravidlá hospodárskej súťaže. Tento orgán tiež odmietol existenciu porušenia práva Únie, a najmä článkov 45, 56, 63, 101 a 102 ZFEÚ.

33 Pokiaľ ide po prvé o slobody pohybu, CAS sa v podstate najprv domnieval, že články 18bis a 18ter RSTP bránia voľnému pohybu kapitálu. Tento orgán ďalej konštatoval, že údajný nepriaznivý vplyv týchto článkov na voľný pohyb pracovníkov a slobodu poskytovania služieb bol naopak nedostatočne preukázaný a v každom prípade obmedzený. Napokon uvedený orgán poznamenal, že bez ohľadu na to, o akú slobodu ide, je existencia uvedených článkov v každom prípade odôvodnená sledovaním legitímnych cieľov všeobecného záujmu športovej povahy, ktoré sa týkajú najmä zachovania integrity súťaží, a že z preskúmania ich obsahu vyplýva nielen to, že sú vhodné na dosiahnutie týchto cieľov, ale aj to, že nejdú nad rámec toho, čo je na tento účel nevyhnutné a primerané.

34 Pokiaľ ide po druhé o pravidlá hospodárskej súťaže Únie, CAS na jednej strane usúdil, že cieľom článkov 18bis a 18ter RSTP nie je obmedziť hospodársku súťaž, ale sledovať legitímne ciele všeobecného záujmu športovej povahy uvedené v predchádzajúcom bode. Na druhej strane vychádzal z toho, že RFC Seraing nepreukázal, že tieto články skutočne alebo potenciálne obmedzili hospodársku súťaž.

35 V treťom rade CAS potvrdil pokutu uloženú klubu RFC Seraing, ako aj zákaz registrovať nových hráčov, ktorý mu bol uložený, pričom dĺžku tohto zákazu skrátil na tri po sebe nasledujúce prestupové obdobia.

36 A napokon vo štvrtom rade CAS rozhodol, že vzhľadom na opatrenia odkladu výkonu a pozastavenia, ktoré postupne prijala odvolacia komisia FIFA a on sám, sa tieto disciplinárne sankcie uplatňujú od doručenia jeho rozsudku klubu RFC Seraing, takže pokuta musí byť

v dôsledku toho zaplatená v lehote 30 dní od tohto doručenia a zákaz registrovať nových hráčov sa má vzťahovať na prestupové obdobia, ktoré prebiehajú počas leta 2017, zimy 2017/2018 a leta 2018.

37 Dňa 15. mája 2017 RFC Seraing podal proti rozsudku CAS žalobu na Tribunal fédéral [Federálny súd (Švajčiarsko)]. Okrem toho navrhol, aby tento súd priznal tejto žalobe odkladný účinok.

38 Uznesením zo 7. augusta 2017 predseda Tribunal fédéral (Federálny súd) tento návrh zamietol.

39 Na podporu svojej žaloby RFC Seraing uviedol najmä žalobný dôvod založený na nezlučiteľnosti rozsudku CAS s „hmotnoprávnym verejným poriadkom“ v zmysle švajčiarskeho práva. V tejto súvislosti tento klub opätovne tvrdil najmä to, že tento rozsudok porušuje voľný pohyb pracovníkov, slobodu poskytovania služieb a voľný pohyb kapitálu zaručené článkami 45, 56 a 63 ZFEÚ, pravidlami hospodárskej súťaže uvedenými v článkoch 101 a 102 ZFEÚ, ako aj švajčiarskymi pravidlami hospodárskej súťaže.

40 FIFA a CAS vo svojich vyjadreniach alebo pripomienkach navrhli zamietnuť žalobu klubu RFC Seraing.

41 Rozsudkom z 20. februára 2018 Tribunal fédéral (Federálny súd) túto žalobu zamietol. Pokiaľ ide o žalobný dôvod klubu RFC Seraing založený na nezlučiteľnosti rozsudku CAS s hmotnoprávnym verejným poriadkom a konkrétnejšie s pravidlami hospodárskej súťaže, ako aj so slobodami pohybu, tento súd v tejto súvislosti v prvom rade pripomenul svoju ustálenú judikatúru. Z tohto rozhodnutia po prvé vyplýva, že rozhodcovský rozsudok možno považovať za nezlučiteľný s hmotnoprávnym verejným poriadkom len vtedy, ak svojím výsledkom, a nielen svojím odôvodnením, nezohľadňuje základné a všeobecne uznané hodnoty, ktoré by podľa vnímania prevládajúceho vo Švajčiarsku mali predstavovať základ každého právneho poriadku. Po druhé takéto nezohľadnenie predpokladá, že tento rozsudok porušuje základné zásady hmotného práva do takej miery, že už nie je zlučiteľný s právnym poriadkom a systémom referenčných hodnôt. Po tretie pravidlá hospodárskej súťaže nie sú súčasťou hmotnoprávneho verejného poriadku.

42 V druhom rade uvedený súd v podstate dodal, že žalobný dôvod založený na nezlučiteľnosti rozsudku CAS s hmotnoprávnym verejným poriadkom musí byť v prejednávanej veci odmietnutý ako neprípustný v rozsahu, v akom sa týka práva Únie a švajčiarskych pravidiel hospodárskej súťaže, pretože nespĺňa požiadavku odôvodnenia uplatniteľnú na žaloby proti rozhodcovskému rozsudku.

Súdne konanie vedené v Belgicku

43 Dňa 3. apríla 2015, teda pred začatím disciplinárneho konania zo strany asociácie FIFA, Doyen a neziskové združenie založené podľa belgického práva RFC sérésien, ktoré riadilo RFC Seraing, podali proti asociáciám FIFA, UEFA a zväzu URBSFA žalobu na Tribunal de commerce francophone de Bruxelles (Obchodný frankofónny súd Brusel, Belgicko).

44 Dňa 8. júla 2015, teda po začatí tohto disciplinárneho konania, ale pred prijatím rozhodnutia disciplinárnej komisie FIFA, RFC Seraing dobrovoľne vstúpil do konania a navrhol, aby tento súd určil, že úplný zákaz praktík nazývaných „third-party influence“ a „third-party ownership“ stanovený v článkoch 18bis a 18ter RSTP nie je v súlade s právom Únie, konkrétne s článkami 45, 56, 63, 101 a 102 ZFEÚ. Okrem toho tento klub navrhol, aby uvedený súd vyhlásil za neplatné akékoľvek ustanovenie ukladajúce takýto úplný zákaz, vydal rôzne príkazy proti

asociáciám FIFA, UEFA a zväzu URBSFA, ako aj mu priznal predbežnú sumu vo výške 500 000 eur ako náhradu viacerých škôd, o ktorých tvrdí, že mu vznikli v dôsledku uplatnenia článkov 18bis a 18ter RSTP.

45 Dňa 17. novembra 2016 Tribunal de commerce francophone de Bruxelles (Obchodný frankofónny súd Brusel) vydal rozsudok, v ktorom najmä vyhlásil, že nemá právomoc rozhodovať o jednotlivých návrhoch klubu RFC Seraing.

46 Dňa 19. decembra 2016, teda po prijatí rozhodnutia disciplinárnej komisie FIFA a rozhodnutia odvolacej komisie FIFA, ale pred vyhlásením rozsudku CAS, RFC Seraing podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel, Belgicko).

47 V rámci tohto odvolania tento klub najmä tvrdil, že mu vznikli viaceré škody spôsobené pochybením, ktorého sa dopustila FIFA za pomoci URBSFA, ktoré spočívali v podstate v tom, že táto asociácia a tento zväz voči nemu uplatnili články 18bis a 18ter RSTP najprv tým, že voči nemu začali disciplinárne konanie, potom mu vytýkali, že porušil zákazy stanovené v týchto článkoch, a napokon tým, že mu uložili disciplinárne sankcie. Toto disciplinárne konanie, tieto zistenia o porušení a tieto disciplinárne sankcie sú totiž poznačené okolnosťou, že články 18bis a 18ter RSTP, o ktoré sa opierajú, sú samy v rozpore s právom Únie, najmä s článkami 45, 56, 63, 101 a 102 ZFEÚ.

48 Dňa 12. decembra 2019, teda po vyhlásení rozsudku CAS a rozsudku Tribunal fédéral (Federálny súd) uvedeného v bode 41 tohto rozsudku, Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel) vydal rozsudok (ďalej len „rozsudok Odvolacieho súdu Brusel"), v ktorom zamietol všetky návrhy klubu RFC Seraing.

49 V tomto rozsudku Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel) v prvom rade najmä rozhodol, že odvolacie dôvody klubu RFC Seraing, podľa ktorých články 18bis a 18ter RSTP porušujú právo Únie, už tento klub uviedol na CAS v rámci sporu medzi ním a FIFA a CAS ich vo svojom rozsudku zamietol. Podľa Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel) sa však rozsudok CAS musí vzhľadom na články 24, 28 a článok 1713 ods. 9 Súdneho poriadku považovať za rozhodnutie, ktoré má rovnaké účinky ako rozhodnutie súdu vo vzťahoch medzi účastníkmi konania, a preto mu treba priznať právnu silu rozhodnutej veci odo dňa jeho vyhlásenia a za právoplatné odo dňa, keď Tribunal fédéral (Federálny súd) zamietol žalobu podanú proti tomuto rozhodnutiu. Cour d'appel (Odvolací súd Brusel) preto dospel k záveru, že predmetné odvolacie dôvody sú neprípustné v rozsahu, v akom smerujú proti asociácii FIFA.

50 V druhom rade Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel) v podstate uviedol, že od okamihu, keď je súdnemu rozhodnutiu alebo rozhodcovskému rozsudku priznaná právna sila rozhodnutej veci vo vzťahoch medzi stranami sporu, musí sa im vo vzťahu k tretím osobám, ktoré nie sú stranami tohto sporu, voči ktorým sú uplatňované, priznať dôkazná sila, ktorá sa spája s takouto právnou silou rozhodnutej veci. V prejednávanej veci má teda podľa tohto súdu rozsudok CAS dôkaznú silu vo vzťahu ku zväzu URBSFA, ktorý nebol stranou sporu medzi klubom RFC Seraing a asociáciou FIFA pred CAS. Vzhľadom na takúto dôkaznú silu prináležalo klubu RFC Seraing, keďže tento klub viní z pochybenia aj URBSFA, vyvrátiť domnienku založenú na rozsudku CAS, podľa ktorej sú články 18bis a 18ter RSTP v súlade s právom Únie. Tento klub si však túto povinnosť nesplnil. Spomenutý súd preto zamietol žalobné dôvody uvedené v predchádzajúcom bode ako nedôvodné v rozsahu, v akom smerovali proti zväzu URBSFA.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

51 RFC Seraing podal proti rozsudku Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel) kasačný opravný prostriedok na Cour de cassation (Kasačný súd, Belgicko), ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

52 V návrhu na začatie prejudiciálneho konania Cour de cassation (Kasačný súd) uviedol, že kasačné dôvody, ktoré mu predložil RFC Seraing, sa týkajú dvoch otázok výkladu práva Únie, ktoré považuje za potrebné položiť Súdnemu dvoru.

53 Po prvé RFC Seraing vo svojom prvom kasačnom dôvode tvrdí, že Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel) porušil najmä článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, článok 267 ZFEÚ a článok 47 Charty tým, že jeho odvolacie dôvody v rozsahu, v akom smerovali proti asociácii FIFA, odmietol ako neprípustné. Tento súd totiž nesprávne konštatoval, že rozsudku CAS treba priznať právnu silu rozhodnutej veci vo vzťahu k asociácii FIFA v rozsahu, v akom tento rozsudok dospel k záveru, že články 18bis a 18ter RSTP sú v súlade s právom Únie.

54 V tejto súvislosti je pravda, že z judikatúry vyplývajúcej z rozsudkov z 23. marca 1982, Nordsee (102/81, EU:C:1982:107), a zo 6. marca 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), vyplýva, že hoci jednotlivci majú možnosť uzavrieť dohodu, na základe ktorej predložia spory, ktoré medzi nimi môžu vzniknúť, rozhodcovskému orgánu, nesmie to ohroziť úplné dodržiavanie, koherentný výklad a účinné uplatňovanie práva Únie na jej území. Okrem toho z toho vyplýva, že takáto požiadavka sama osebe znamená, že príslušné vnútroštátne súdy môžu rozhodovať o sporných otázkach práva Únie tak, že v prípade potreby predložia Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania s cieľom zabezpečiť jednotlivcom účinnú súdnu ochranu.

55 Navyše z rozsudku zo 7. apríla 2022, Avio Lucos (C-116/20, EU:C:2022:273), v podstate vyplýva, že hoci právo Únie neukladá príslušným vnútroštátnym súdom povinnosť za každých okolností neuplatniť pravidlá vnútroštátneho práva, ktoré priznávajú rozhodnutiu súdnej povahy právnu silu rozhodnutej veci, ak by sa tým umožnila náprava situácie nezlučiteľnej s právom Únie, takéto pravidlá musia v každom prípade spĺňať požiadavky ekvivalencie a efektivity.

56 Tieto poznatky vyplývajúce z judikatúry však neumožňujú odpovedať na otázku položenú v prejednávanej veci, či je v súlade s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ priznať rozhodcovskému rozsudku právnu silu rozhodnutej veci vo vzťahu k stranám sporu prebiehajúceho na súde členského štátu, pričom tento rozsudok pred týmto priznaním nemohol byť predmetom preskúmania súladu s právom Únie súdom oprávneným obrátiť sa na Súdny dvor na základe článku 267 ZFEÚ, hoci uvedený rozhodcovský rozsudok rozhodoval o otázkach týkajúcich sa práva Únie.

57 V druhom rade RFC Seraing vo svojom treťom kasačnom dôvode tvrdí, že Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel) porušil najmä článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, článok 267 ZFEÚ a článok 47 Charty tým, že jeho odvolacie dôvody v rozsahu, v akom smerovali proti zväzu URBSFA, zamietol ako nedôvodné. Tento súd totiž nesprávne konštatoval, že rozsudku CAS treba priznať dôkaznú silu, ktorá súvisí s právnou silou rozhodnutej veci vo vzťahu ku zväzu URBSFA v rozsahu, v akom tento rozsudok dospel k záveru, že články 18bis a 18ter RSTP sú v súlade s právom Únie.

58 V tejto súvislosti Cour de cassation (Kasačný súd) po tom, čo uviedol, že porušenie článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ predstavuje dôvod týkajúci sa verejného poriadku, ktorý môže sám osebe viesť k zrušeniu rozsudku Cour d'appel de Bruxelles (Odvolací súd Brusel), poznamenal, že preskúmanie tohto dôvodu si vyžaduje rozhodnúť o otázke, či je v súlade s týmto ustanovením priznať rozhodcovskému rozsudku dôkaznú silu vo vzťahu k tretím osobám, ktoré nie sú stranami sporu prebiehajúceho na súde členského štátu, pričom tento rozsudok nemohol byť predtým predmetom preskúmania súladu s právom Únie súdom oprávneným obrátiť sa na Súdny dvor podľa článku 267 ZFEÚ, hoci uvedený rozhodcovský rozsudok rozhodoval o otázkach týkajúcich sa práva Únie.

59 Za týchto okolností Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Bráni článok 19 ods. 1 ZEÚ v spojení s článkom 267 ZFEÚ a článkom 47 Charty uplatneniu takých ustanovení vnútroštátneho práva, akými sú článok 24 a článok 171[3] § 9 [Súdneho poriadku], stanovujúce zásadu právnej sily rozhodnutej veci, na rozhodcovský rozsudok, ktorého súlad s právom Únie preskúmal súd nečlenského štátu Európskej únie, ktorý nie je oprávnený predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku?

2. Bráni článok 19 ods. 1 ZEÚ v spojení s článkom 267 ZFEÚ a článkom 47 Charty uplatneniu vnútroštátneho právneho predpisu priznávajúceho dôkaznú silu vo vzťahu k tretím osobám, s výhradou dôkazu opaku zaťažujúceho tieto tretie osoby, rozhodcovskému rozsudku, ktorého súlad s právom Únie preskúmal súd nečlenského štátu Európskej únie, ktorý nie je oprávnený predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné poznámky

60 Ako vyplýva zo znenia prejudiciálnych otázok a z odôvodnenia, na ktorom sú založené, vnútroštátny súd sa pýta Súdneho dvora na výklad článku 19 ZEÚ v spojení s článkom 267 ZFEÚ a článkom 47 Charty, aby mohol rozhodnúť o tom, či tieto ustanovenia bránia uplatneniu jednak vnútroštátnych ustanovení, ktoré konečným rozhodcovským rozsudkom priznávajú právnu silu rozhodnutej veci vo vzťahoch medzi stranami sporu, a jednak vnútroštátneho pravidla, ktoré im z dôvodu tejto právnej sily priznáva dôkaznú silu vo vzťahu k tretím osobám, na rozhodcovský rozsudok, ktorý vydal CAS a potvrdil Tribunal fédéral (Federálny súd).

61 Niektoré zúčastnené osoby však v podstate vyzývajú Súdny dvor, aby v rámci svojho preskúmania zohľadnil aj iné ustanovenia alebo pravidlá vnútroštátneho práva, než sú tie, ktoré vnútroštátny súd konkrétne uviedol vo svojich otázkach.

62 Belgická vláda konkrétne vo svojich písomných pripomienkach uviedla, že hoci článok 1713 ods. 9 Súdneho poriadku stanovuje, že rozhodcovský rozsudok má medzi účastníkmi konania rovnaké účinky ako súdne rozhodnutie, vrátane právnej sily rozhodnutej veci uvedenej v článku 24 tohto poriadku, je ešte potrebné, aby bol tento rozhodcovský rozsudok začlenený do belgického právneho poriadku v súlade s článkami 1720 a 1721 uvedeného poriadku, ktoré upravujú konanie týkajúce sa uznávania a výkonu rozhodcovských rozsudkov v Belgicku.

63 Na pojednávaní táto vláda spresnila, že v tejto súvislosti existujú tri spôsoby napadnutia rozhodcovského rozsudku na belgických súdoch. V prvom rade, ak účastník konania podá na príslušný prvostupňový súd na základe článkov 1720 a 1721 Súdneho poriadku návrh na uznanie rozhodcovského rozsudku v Belgicku, tento súd môže na návrh druhého účastníka konania alebo *ex offo* odmietnuť vyhovieť prvému návrhu v prípade rozporu tohto rozsudku s verejným poriadkom. Ďalej účastník konania, ktorý sa chce vyhnúť uznaniu rozhodcovského rozsudku, by mohol na základe tých istých ustanovení podať na uvedený súd návrh na neuznanie tohto rozsudku. Napokon, hoci to nie je výslovne stanovené v článku 1721 Súdneho poriadku, neuznanie rozhodcovského rozsudku by bolo možné navrhnúť alebo by sa mohlo nariadiť *ex offo* vždy, keď sa takýto rozsudok uplatňuje v rámci konania pred vnútroštátnym súdom, ako je to stanovené v článku 22 zákona, ktorým sa zavádza Zákonník medzinárodného práva súkromného, pre cudzie súdne rozhodnutia.

64 Rovnako belgická vláda, ako aj FIFA a v podstate aj UEFA navrhujú, aby Súdny dvor zohľadnil vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa konania o uznávaní a výkone cudzích rozhodcovských rozsudkov v Belgicku.

65 Európska komisia a nemecká vláda sa v podstate pýtajú na úplnosť uvedenia vnútroštátnych ustanovení, ktoré možno v prejednávanej veci uplatniť, v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, pričom pripomínajú, že Súdny dvor je v zásade viazaný výkladom vnútroštátneho práva, ktorý podal vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

66 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry vyplýva, že v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktoré je založené na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, má výlučne vnútroštátny súd právomoc zistiť a posúdiť skutkový stav sporu vo veci samej, ako aj vykladať a uplatňovať vnútroštátne právo (rozsudky zo 4. júna 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, bod 36, a z 24. júla 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, bod 76). Úlohou Súdneho dvora je rozhodnúť o výklade alebo platnosti ustanovení práva Únie, v súvislosti s ktorými bol požiadaný o rozhodnutie, pričom musí zohľadniť skutkový a právny kontext, v ktorom vznikli otázky, ktoré mu boli predložené, ako ho vymedzil vnútroštátny súd (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2007, Laval un Partneri, C-341/05, EU:C:2007:809, bod 47, a z 24. februára 2022, Namur-Est Environnement, C-463/20, EU:C:2022:121, bod 40).

67 V dôsledku toho prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu, aby určil vnútroštátne ustanovenia uplatniteľné na spor vo veci samej a zohľadnil ich v rozsahu, v akom sa domnieva, že je to potrebné.

68 Svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 267 ZFEÚ a článkom 47 Charty vykladať v tom zmysle, že na jednej strane bráni tomu, aby sa rozsudku CAS na území členského štátu priznala právna sila rozhodnutej veci vo vzťahoch medzi účastníkmi sporu, v rámci ktorého bol tento rozsudok vydaný, v prípade, že súlad uvedeného rozsudku s právom Únie nebol predtým preskúmaný vnútroštátnym súdom oprávneným obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, a na strane druhej, aby v dôsledku tejto právnej sily rozhodnutej veci bola takémuto rozsudku priznaná dôkazná sila na území toho istého členského štátu vo vzťahoch medzi stranami uvedeného sporu a tretími osobami.

O účinnej súdnej ochrane jednotlivcov v rámci Únie, a to aj v prípade využitia rozhodcovského konania

69 Únia je úniou práva, v ktorej má právo na účinnú súdnu ochranu zásadný význam ako záruka ochrany všetkých práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie [pozri v tomto zmysle rozsudky z 24. júna 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu), C-619/18, EU:C:2019:531, bod 58, ako aj z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 51].

70 Toto právo, ktoré vyplýva z ústavných tradícií spoločných pre členské štáty, je preto zaručené aj jednotlivcom na úrovni Únie za podmienok stanovených v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ a v článku 47 Charty, pričom toto druhé ustanovenie treba náležite zohľadniť na účely výkladu prvého z nich [pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. júla 2013, Komisia a i./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 66; z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 35, ako aj z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 143].

71 Predpokladom priznania práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v článku 47 Charty v danom prípade je najmä to, že osoba, ktorá ho uplatňuje, sa dovoláva práv alebo slobôd zaručených právom Únie [rozsudky z 22. februára 2022, RS (Účinok rozhodnutí Ústavného súdu), C-430/21, EU:C:2022:99, bod 34, a z 29. júla 2024, protectus, C-185/23, EU:C:2024:657, bod 71]. Tak je to aj v spore vo veci samej, pretože ako zdôrazňuje vnútroštátny súd, RFC Seraing sa dovoláva práv a slobôd, ktoré mu vyplývajú z článkov 45, 56, 63, 101 a 102 ZFEÚ.

72 Tomuto právu na účinný prostriedok nápravy zaručenému v článku 47 Charty zodpovedá povinnosť členských štátov ustanoviť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany, ktorá im vyplýva z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ [rozsudky zo 6. októbra 2020, État luxembourgeois (Právo na opravný prostriedok proti žiadosti o informácie v daňových veciach), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 47, ako aj z 1. augusta 2022, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Odmietnutie prevzatia egyptskej maloletej osoby bez sprievodu), C-19/21, EU:C:2022:605, bod 36].

73 Tam, kde článok 47 Charty prispieva k dodržiavaniu práva na účinnú súdnu ochranu každej osoby podliehajúcej súdnej právomoci, ktorá sa v danom prípade dovoláva práva alebo slobody, ktoré jej vyplývajú z práva Únie, článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ má za cieľ zabezpečiť, aby systém prostriedkov nápravy zavedený každým členským štátom zaručoval účinnú právnu ochranu v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie (rozsudok z 20. apríla 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, bod 52).

74 Pokiaľ ide po prvé o povinnosť uvedenú v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ, táto povinnosť znamená, že všetky orgány patriace do súdneho systému členských štátov, na ktoré sa možno obrátiť ako na „súdne orgány“ v zmysle práva Únie, aby vykladali alebo uplatňovali toto právo, spĺňajú požiadavky, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou účinnej právnej ochrany [pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. februára 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 40, ako aj z 22. februára 2022, RS (Účinok rozhodnutí Ústavného súdu), C-430/21, EU:C:2022:99, bod 40].

75 Pokiaľ ide po druhé o právo na účinný prostriedok nápravy zaručené v článku 47 Charty, toto právo najmä vyžaduje, aby tieto súdy mohli vykonať účinné súdne preskúmanie aktov, opatrení alebo konania, o ktorých sa v rámci daného sporu tvrdí, že porušili práva alebo slobody, ktoré právo Únie priznáva osobe podliehajúcej súdnej právomoci. Táto požiadavka v podstate znamená, že uvedené súdy majú právomoc preskúmať všetky právne a skutkové otázky relevantné pre rozhodnutie tohto sporu [rozsudok zo 6. októbra 2020, État luxembourgeois (Právo na opravný prostriedok proti žiadosti o informácie v oblasti daní), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 66 a citovaná judikatúra].

76 Žiadne z týchto dvoch opatrení však neznamená, že osoby podliehajúce súdnej právomoci majú k dispozícii priamy opravný prostriedok, ktorého hlavným cieľom je spochybniť dané opatrenie, pokiaľ navyše platí, že v dotknutom vnútroštátnom súdnom systéme možno podať jeden alebo viacero opravných prostriedkov, ktoré im umožňujú incidenčným spôsobom dosiahnuť súdne preskúmanie tohto opatrenia, ktorým sa zabezpečí dodržiavanie práv a slobôd, ktoré im zaručuje právo Únie [pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. marca 2007, Unibet, C-432/05, EU:C:2007:163, body 47 a 49; zo 6. októbra 2020, État luxembourgeois (Právo na opravný prostriedok proti žiadosti o informácie v oblasti daní), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 79, ako aj z 8. apríla 2025, Európska prokuratúra (Súdne preskúmanie procesných úkonov), C-292/23, EU:C:2025:255, bod 79].

77 Okrem toho opravné prostriedky, ktoré existujú v dotknutom vnútroštátnom súdnom systéme, musia príslušnému vnútroštátnemu súdu umožniť obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania o akejkoľvek otázke týkajúcej sa výkladu práva Únie alebo platnosti aktu práva Únie za podmienok stanovených v článku 267 ZFEÚ. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že konanie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania upravené v článku 267 ZFEÚ, ktoré predstavuje základ súdneho systému koncipovaného Zmluvami, má nastolením dialógu medzi súdmi, konkrétne medzi Súdnym dvorom a súdmi členských štátov, za cieľ zabezpečiť jednotný výklad práva Únie, čím umožňuje zabezpečiť jeho súdržnosť, plný účinok a autonómiu a nakoniec aj špecifický charakter práva vytvoreného Zmluvami [stanovisko 2/13 (Pristúpenie Európskej únie k EDĽP) z 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, bod 176, ako aj rozsudky zo 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 37, a z 22. februára 2022, RS (Účinok rozhodnutí Ústavného súdu), C-430/21, EU:C:2022:99, bod 73]. Z tohto dôvodu je prejudiciálne konanie základnou súčasťou systému koncipovaného Zmluvami, ktorý umožňuje vnútroštátnym súdom zabezpečiť účinnú súdnu ochranu práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie [pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. novembra 2021, IS (Nezákonnosť uznesenia o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania), C-564/19, EU:C:2021:949, bod 76].

78 Právny poriadok zavedený Zmluvami však v zásade nebráni tomu, aby jednotlivci, ktorí podliehajú tomuto právnemu poriadku z dôvodu vykonávania hospodárskej činnosti na území Únie, predložili spory, ktoré medzi nimi môžu vzniknúť v rámci tejto činnosti, rozhodcovskému mechanizmu.

79 Naopak, na rozdiel od uzatvárania na jednej strane dohôd medzi členskými štátmi, ktoré zavádzajú povinné rozhodcovské mechanizmy vylučujúce z právomoci ich súdov spory, ktoré sa môžu týkať výkladu alebo uplatňovania práva Únie, a na druhej strane rozhodcovských dohôd *ad hoc*, ktoré umožňujú pokračovať v rozhodcovských konaniach začatých na základe takýchto dohôd, čo je prísne zakázané (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, body 54 a 55; z 2. septembra 2021, Moldavská republika, C-741/19, EU:C:2021:655, bod 59, ako aj z 26. októbra 2021, PL Holdings, C-109/20, EU:C:2021:875, body 44 a 45), je v zásade možné, aby jednotlivci využili rozhodcovské konanie.

80 V tejto súvislosti, ako vyplýva z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcej sa článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, na základe ktorého sa má vykladať článok 47 Charty (rozsudok z 19. decembra 2019, Deutsche Umwelthilfe, C-752/18, EU:C:2019:1114, bod 37), treba rozlišovať medzi núteným a dobrovoľným rozhodcovským konaním. Pokiaľ ide o toto posledné uvedené rozhodcovské konanie, Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že zmluvné strany sa môžu dobrovoľne vzdať určitých práv zaručených týmto dohovorom, vrátane práva predložiť štátnym súdom určité spory, ktoré môžu vzniknúť pri plnení tejto zmluvy, za predpokladu, že takéto vzdanie sa je slobodné, zákonné a jednoznačné (rozsudok ESĽP, 2. októbra 2018, Mutu a Pechstein v. Švajčiarsko, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, bod 96).

81 Súdny dvor rovnakým spôsobom poukázal na to, že jednotlivci majú možnosť uzavrieť dohodu, ktorá jasne a presne predloží spory s ňou súvisiace čiastočne alebo v celom rozsahu rozhodcovskému orgánu namiesto súdu, ktorý by mal právomoc rozhodovať o týchto sporoch podľa uplatniteľných ustanovení pri neexistencii takejto dohody (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, bod 193).

82 Od okamihu, keď sa má mechanizmus rozhodcovského konania zavedený alebo určený takouto dohodou uplatňovať na celom území Únie alebo na jeho časti v rámci sporov týkajúcich sa výkonu hospodárskej činnosti na tomto území, však tento mechanizmus musí byť navrhnutý a uplatňovaný tak, aby zabezpečoval jednak jeho zlučiteľnosť so zásadami, ktoré tvoria štruktúru súdneho systému Únie, a jednak účinné dodržiavanie verejného poriadku Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 188 a 189).

83 Na tento účel treba zdôrazniť, že bez ohľadu na pravidlá, ktoré sa môžu uplatniť na rozhodcovský orgán príslušný na základe takéhoto mechanizmu rozhodcovského konania, musia byť rozhodnutia vydané týmto orgánom preskúmateľné súdom spôsobom zaručujúcim účinnú súdnu ochranu, na ktorú majú dotknutí jednotlivci právo podľa článku 47 Charty a ktorú majú členské štáty povinnosť zabezpečiť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie v súlade s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ.

84 Táto požiadavka neznamená, že v Únii musí nevyhnutne existovať jeden alebo viacero súdov oprávnených preskúmať všetky relevantné právne a skutkové otázky na vyriešenie sporov, v rámci ktorých boli tieto rozsudky vydané, ako by to malo byť podľa judikatúry citovanej v bode 75 tohto rozsudku v prípade nevyužitia rozhodcovského konania. Vzhľadom na možnosť prístupnú jednotlivcom využiť rozhodcovské konanie za podmienok pripomenutých v bode 82 tohto rozsudku a vzhľadom na požiadavky týkajúce sa účinnosti rozhodcovského konania môže mať súdne preskúmanie uvedených rozsudkov platne obmedzenú povahu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 1. júna 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, bod 35; z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, EU:C:2006:675, bod 34, a z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, bod 193).

85 Jednotlivci, ktorých sa takéto rozsudky týkajú, však musia mať v každom prípade možnosť dosiahnuť, aby súd, ktorý spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce z článku 267 ZFEÚ, preskúmal otázku, či sú takéto rozsudky zlučiteľné so zásadami a ustanoveniami, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie a ktoré sú relevantné v rámci dotknutého sporu (pozri v tomto zmysle

rozsudky z 1. júna 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, body 36 až 39, a z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, bod 193).

86 Na to, aby bolo toto preskúmanie účinné, musí byť vhodné zabezpečiť dodržiavanie týchto zásad a týchto ustanovení, čo znamená, že sa musí týkať výkladu uvedených zásad a uvedených ustanovení, právnych následkov, ktoré s ním treba spájať, pokiaľ ide o ich uplatnenie v danom prípade, ako aj, ak je to potrebné, právnej kvalifikácie skutkových okolností, ako boli zistené a posúdené rozhodcovským orgánom, z hľadiska týchto zásad a ustanovení.

87 Nemožno totiž pripustiť, aby sa jednotlivci využitím rozhodcovského konania mohli odchýliť od zásad a ustanovení primárneho alebo sekundárneho práva Únie, ktoré majú zásadnú povahu pre právny poriadok zriadený Zmluvami alebo zásadný význam pre plnenie úloh zverených Únii (pozri v tomto zmysle rozsudky z 1. júna 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, bod 36, a z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, EU:C:2006:675, bod 37). Naopak, dodržiavanie týchto zásad a ustanovení, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie, je pre jednotlivcov záväzné, pokiaľ sú v danom prípade splnené podmienky ich uplatnenia. V tomto rozsahu dodržiavanie tohto verejného poriadku predstavuje zásadný doplnok k štruktúrovanému systému navzájom závislých zásad, pravidiel a právnych vzťahov, ktorými je viazaná samotná Únia a jej členské štáty, ako aj členské štáty navzájom (pozri v tejto poslednej uvedenej súvislosti rozsudok zo 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 33 a citovanú judikatúru).

88 Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, medzi zásady a ustanovenia, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie, patria najmä články 101 a 102 ZFEÚ, ktoré majú priamy účinok a osobám podliehajúcim súdnej právomoci priznávajú práva, ktoré musia vnútroštátne súdy chrániť (pozri v tomto zmysle rozsudky z 1. júna 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, body 36 až 39, ako aj z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 192 a 193).

89 Voľný pohyb pracovníkov, sloboda poskytovania služieb a voľný pohyb kapitálu zaručené článkami 45, 56 a 63 ZFEÚ sú tiež súčasťou verejného poriadku Únie. Aj tieto tri články, ktoré sú ako jediné predmetom sporu vo veci samej, majú priamy účinok (pozri, pokiaľ ide o článok 45 ZFEÚ, rozsudok z 21. decembra 2023, Royal Antwerp Football Club, C-680/21, EU:C:2023:1010, bod 136, ako aj citovanú judikatúru, a pokiaľ ide o článok 63 ZFEÚ, rozsudok z 10. marca 2022, Grossmania, C-177/20, EU:C:2022:175, bod 44, ako aj citovanú judikatúru). Sú súčasťou základov vnútorného trhu, ktorý zahŕňa oblasť bez vnútorných hraníc uvedenú v článku 26 ZFEÚ.

O súdnom preskúmaní rozsudkov vydaných CAS v rámci sporov týkajúcich sa výkonu športu ako hospodárskej činnosti na území Únie

90 Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, mechanizmy rozhodcovského konania, ktorým medzinárodné športové asociácie, akou je FIFA, podriaďujú riešenie sporov, ktoré môžu vzniknúť medzi nimi alebo medzi národnými zväzmi, ktoré sú ich členmi, a jednotlivcami patriacimi do ich príslušnej právomoci, či už ide o podniky alebo športovcov, sa na základe stanov a výsad týchto športových asociácií vyznačujú súborom prvkov, ktoré sú im vlastné.

91 Z tohto dôvodu Súdny dvor uviedol, že v prípade, že tieto spory súvisia s výkonom športu ako hospodárskej činnosti na území Únie, možnosť dotknutých jednotlivcov dosiahnuť účinné súdne preskúmanie otázky, či sú rozsudky vydané v rámci uvedených sporov zlučiteľné so zásadami

a ustanoveniami, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie, má osobitný význam (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 193 a 195).

92 Vzhľadom na stanovy a výsady športových asociácií, akou je FIFA, treba totiž využitie takýchto mechanizmov rozhodcovského konania považovať za jednostranne uložené takýmito asociáciami týmto jednotlivcom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 193, 195 a 225; rozsudok ESĽP, 2. októbra 2018, Mutu a Pechstein v. Švajčiarsko, CE:ECHR:2018:1002JUD004057510, body 109 až 115). Hoci z formálneho hľadiska uplatnenie mechanizmu tohto druhu na jednotlivca môže vyžadovať uzavretie dohody s ním, uzavretie tejto dohody a vloženie doložky stanovujúcej využitie rozhodcovského konania do tejto dohody sú v skutočnosti vopred stanovené predpismi prijatými dotknutou asociáciou a uplatniteľnými na jej členov a osoby pridružené k týmto členom, či dokonca na iné kategórie osôb.

93 Takáto záväzná povaha mechanizmov rozhodcovského konania tohto druhu úzko súvisí s okolnosťou, že tieto mechanizmy sa majú uplatňovať na spory medzi športovou asociáciou, ktorá má mimoriadne široké regulačné, kontrolné a sankčné právomoci *sui generis*, a všeobecnou a neurčitou skupinou právnických alebo fyzických osôb podliehajúcich výkonu týchto právomocí v rámci výkonu ich profesijnej činnosti, ako v podstate uviedla generálna advokátka v bodoch 74 a 75 svojich návrhov.

94 Je pravda, že toto povinné využitie rozhodcovského konania môže byť s prihliadnutím na právnu autonómiu, ktorou disponujú medzinárodné športové asociácie, a so zreteľom na zodpovednosť, ktorú majú (pozri v tejto súvislosti rozsudok z 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, body 75 a 142, ako aj citovanú judikatúru), v zásade odôvodnené sledovaním legitímnych cieľov, akými sú ciele spočívajúce v zabezpečení jednotného riešenia sporov súvisiacich so športovou disciplínou, ktorá patrí do ich právomoci, alebo v umožnení koherentného výkladu a uplatňovania pravidiel uplatniteľných na túto disciplínu.

95 Súdny dvor však opakovane pripomenul, že táto právna autonómia nemôže odôvodniť, aby vykonávanie právomocí takýchto asociácií viedlo k obmedzeniu možnosti jednotlivcov dovolávať sa práv a slobôd, ktoré im priznáva právo Únie a ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, bod 75, ako aj z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, bod 196, ako aj citovanú judikatúru). Táto požiadavka sama osebe znamená, že dodržiavanie týchto práv a slobôd musí byť možné účinne preskúmať súdom, a to tým skôr, ak sa dotknutým jednotlivcom ukladá povinnosť využiť rozhodcovské konanie (pozri analogicky rozsudky z 1. júna 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, body 36 až 39, ako aj z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 192 a 193).

96 V prejednávanej veci bol rozsudok CAS vydaný práve na základe mechanizmu rozhodcovského konania, ktorý treba v praxi považovať za jednostranne uložený dotknutým jednotlivcom, ako to vyplýva z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom a zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii.

97 V súlade s článkom 47 ods. 3 a článkom 50 ods. 1 stanov FIFA totiž každá žaloba proti rozhodnutiu odvolacej komisie FIFA a všeobecnejšie proti rozhodnutiu, ktoré FIFA a jej orgány prijali na poslednom stupni, musí byť podaná na CAS. Podľa článku 50 ods. 4 týchto stanov nemá táto

žaloba odkladný účinok, aj keď jej CAS môže takýto účinok priznať. Ďalej v súlade s článkami 11, 14 a 15, ako aj článkom 51 uvedených stanov sa národné futbalové zväzy, ktoré sú členmi FIFA, musia na jednej strane podriadiť právomoci a rozhodnutiam CAS a na druhej strane požadovať od svojich vlastných členov alebo pridružených organizácií, ako sú ligy, kluby a hráči, aby sa v závislosti od konkrétneho prípadu podriadili tejto právomoci a týmto rozhodnutiam alebo právomoci a rozhodnutiam rozhodcovských orgánov zriadených na vnútroštátnej úrovni. Napokon v súlade s článkom 51 týchto stanov sú všetky žaloby a návrhy na nariadenie predbežných opatrení podané na riadny súd zakázané, pokiaľ nie sú osobitne upravené v pravidlách FIFA. S touto výhradou má teda právomoc CAS a rozhodcovských orgánov zriadených na vnútroštátnej úrovni nielen všeobecnú a záväznú povahu, ale aj výlučnú povahu pre všetky kategórie osôb, na ktoré sa vzťahujú tieto ustanovenia.

98 Preto treba spresniť požiadavky, ktoré musí spĺňať súdne preskúmanie rozsudkov vydaných na základe takéhoto mechanizmu, aby sa príslušným vnútroštátnym súdom umožnilo zaručiť jednotlivcom účinnú súdnu ochranu, na ktorú majú právo podľa článku 47 Charty a ktorú sú členské štáty povinné zabezpečiť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, v súlade s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ.

99 V prvom rade, ako bolo uvedené v bode 76 tohto rozsudku, článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ nevyhnutne neznamená, že na území Únie musí existovať priamy prostriedok nápravy, ktorého cieľom je umožniť dotknutým jednotlivcom napadnúť takéto rozsudky, ako je žaloba o neplatnosť, odpor alebo odvolanie, a tým dosiahnuť účinné súdne preskúmanie týchto rozsudkov zo strany príslušného súdu. Dotknutá športová asociácia však môže zaviesť mechanizmus rozhodcovského konania, ktorý vzhľadom na svoje sídlo podlieha takémuto priamemu prostriedku nápravy v rámci Únie.

100 Naproti tomu vo všetkých prípadoch, keď bol rozsudok vydaný v rámci sporu týkajúceho sa výkonu športu ako hospodárskej činnosti na území Únie a keď nebol stanovený priamy prostriedok nápravy proti tomuto rozsudku na súde členského štátu, musí, ako bolo pripomenuté v bode 76 tohto rozsudku, existovať možnosť dotknutých jednotlivcov dosiahnuť incidenčne, na ich návrh alebo *ex offo*, aby každý súd členského štátu, ktorý môže akýmkoľvek spôsobom rozhodovať v takomto rozsudku, vykonal účinné súdne preskúmanie otázky, či je uvedený rozsudok v súlade so zásadami a ustanoveniami, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie, ako to vyplýva z bodov 85 a 95 tohto rozsudku. V prípade neexistencie takéhoto incidenčného preskúmania alebo ak toto preskúmanie nebolo účinné vzhľadom na skutočnosti uvedené v bodoch 92 a 93 tohto rozsudku, neexistuje prostriedok nápravy umožňujúci zabezpečiť účinnú súdnu ochranu dotknutých jednotlivcov, takže dotknutý členský štát je povinný zaviesť takýto prostriedok nápravy.

101 V druhom rade súdy členských štátov, ktoré majú vykonať takéto preskúmanie, musia mať v prípade, že takýto rozsudok obsahuje, ako v prejednávanej veci, výklad alebo uplatnenie zásad alebo ustanovení, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie a ktoré priznávajú práva alebo slobody jednotlivcom, možnosť preskúmať výklad týchto zásad alebo týchto ustanovení, právne následky spojené s týmto výkladom, pokiaľ ide o ich uplatnenie v prejednávanej veci a právnu kvalifikáciu skutkových okolností, ktoré rozhodcovský orgán zistil a posúdil s prihliadnutím na uvedený výklad, ako to vyplýva z bodov 86 a 95 tohto rozsudku.

102 V treťom rade sa tieto súdy nemôžu obmedziť na prípadné konštatovanie, že takýto rozsudok je úplne alebo čiastočne nezlučiteľný so zásadami alebo ustanoveniami, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie.

103 Naopak, uvedené súdy musia mať tiež možnosť vyvodiť v rámci svojich príslušných právomocí a v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi ustanoveniami všetky právne dôsledky, ktoré sú potrebné v prípade konštatovania takejto nezlučiteľnosti. V opačnom prípade by totiž vykonané súdne preskúmanie nebolo účinné, keďže by umožňovalo, aby táto nezlučiteľnosť pretrvávala.

104 Konkrétne v prípade, že ide o porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, dotknutí jednotlivci musia mať možnosť navrhnúť, aby tie isté súdy konštatovali nielen toto porušenie a nariadili náhradu škody, ktorú im spôsobilo, ale tiež aby nariadili ukončenie konania, ktoré predstavuje uvedené porušenie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, body 200 a 201). To isté platí, pokiaľ ide o slobody pohybu, keďže športové asociácie musia dodržiavať tieto slobody pri prijímaní alebo uplatňovaní predpisov, ktoré majú na ne priamy vplyv (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. decembra 2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, body 85 a 86, ako aj citovanú judikatúru).

105 Vo štvrtom a poslednom rade z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že každý vnútroštátny súd, ktorý prejednáva spor, ktorý sa riadi právom Únie, musí mať právomoc nariadiť predbežné opatrenia, ktoré umožnia zabezpečiť plnú účinnosť rozhodnutia vo veci samej, a to aj v prípade, že tento súd predloží Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania a preruší konanie až do jeho odpovede. Okrem toho takýto súd musí neuplatniť pravidlá vnútroštátneho práva, ktoré tejto právomoci bránia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júna 1990, Factortame a i., C-213/89, EU:C:1990:257, body 21 až 23; uznesenie predsedu Súdneho dvora z 25. februára 2021, Sea Watch, C-14/21 a C-15/21, EU:C:2021:149, bod 32).

106 Z toho na jednej strane vyplýva, že dotknutí jednotlivci musia mať možnosť podať na každý vnútroštátny súd, ktorý platne rozhoduje o otázke, či je rozhodcovský rozsudok zlučiteľný so zásadami a ustanoveniami, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie, návrh na nariadenie predbežného opatrenia až do rozhodnutia vo veci samej (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. decembra 2023, International Skating Union/Komisia, C-124/21 P, EU:C:2023:1012, bod 201). Vo všeobecnosti musí byť možné podať návrh na nariadenie takýchto predbežných opatrení na každý vnútroštátny súd, ktorý má právomoc v rámci návrhu na vyhlásenie neplatnosti, vydania príkazu a náhrady škody, ako je návrh, o aký ide v spore vo veci samej, alebo v rámci akéhokoľvek iného vnútroštátneho súdneho konania rozhodnúť o otázke, či akt, opatrenie alebo konanie medzinárodnej športovej asociácie, národného zväzu alebo rozhodcovského orgánu, ktorého právomoc je v praxi jednostranne uložená jednotlivcom takouto asociáciou alebo zväzom, sú zlučiteľné s týmito zásadami a ustanoveniami bez toho, aby bolo potrebné čakať na rozhodnutie vo veci samej o tejto otázke. V prípade neexistencie takejto možnosti by totiž nebolo možné zaručiť plnú účinnosť takéhoto rozhodnutia.

107 Na druhej strane každý vnútroštátny súd, ktorý má právomoc rozhodnúť o takejto otázke, musí upustiť od uplatnenia akéhokoľvek pravidla pochádzajúceho z členského štátu alebo, *a fortiori*, od športovej asociácie, ktoré zakazuje dotknutým jednotlivcom obrátiť sa na uvedený súd s návrhom na nariadenie takéhoto predbežného opatrenia, alebo ktoré iným spôsobom bráni tomu, aby mohol takéto opatrenia nariadiť.

108 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že rozsudok CAS sa týka sporu v oblasti disciplinárnych sankcií uložených FIFA na základe zmlúv uzavretých medzi futbalovým klubom so sídlom v Belgicku a podnikom so sídlom na Malte, ktorého hospodárskou činnosťou je finančná pomoc futbalovým klubom v Európe. Tento rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe mechanizmu rozhodcovského konania zavedeného pravidlami vydanými FIFA, ktorý

stanovuje, že takýto rozsudok môže byť predmetom žaloby o neplatnosť na súde tretieho štátu. Ide teda o rozhodcovský rozsudok, vo vzťahu ku ktorému musia mať dotknutí jednotlivci v prípade neexistencie priameho opravného prostriedku na súde členského štátu možnosť incidenčne dosiahnuť od akéhokoľvek súdu členského štátu, ktorý môže rozhodovať o takomto rozsudku, a v prípade potreby za pomoci Súdneho dvora na základe článku 267 ZFEÚ, účinné preskúmanie dodržiavania zásad a ustanovení, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie.

109 Okrem toho, ako vyplýva z údajov uvedených v rozhodnutí o predložení návrhu na začatie prejudiciálneho konania, vnútroštátne ustanovenia a pravidlá, ktoré sú predmetom otázok vnútroštátneho súdu, priznávajú konečným rozhodcovským rozsudkom vo všeobecnosti a neurčito právnu silu rozhodnutej veci vo vzťahoch medzi účastníkmi konania a dôkaznú silu vo vzťahu k tretím osobám na celom území dotknutého členského štátu. Ako také boli uplatnené na rozhodcovský rozsudok CAS v rozsudku, proti ktorému bol podaný kasačný opravný prostriedok, o ktorom sa rozhoduje na predkladajúcom súde.

110 Dôsledkom tohto uplatnenia je teda na jednej strane priznanie právnej sily rozhodnutej veci takému rozhodcovskému rozsudku vo vzťahoch medzi účastníkmi sporu, v ktorom bol tento rozhodcovský rozsudok vydaný.

111 Uvedené uplatnenie však zbavuje účastníka konania, voči ktorému druhý účastník neskôr uplatnil predmetný rozhodcovský rozsudok v spore predloženom súdu dotknutého členského štátu, možnosti dosiahnuť od tohto súdu na jeho návrh alebo *ex offo* účinné preskúmanie otázky, či je tento rozhodcovský rozsudok v súlade so zásadami a ustanoveniami, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie.

112 Na druhej strane toto uplatnenie má za následok priznanie dôkaznej sily takémuto rozhodcovskému rozsudku vo vzťahoch medzi účastníkmi sporu, v ktorom bol tento rozhodcovský rozsudok vydaný, a tretími osobami, ktoré nie sú stranami tohto sporu.

113 Je pravda, ako uviedol tak vnútroštátny súd v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ako aj generálna advokátka v bode 134 svojich návrhov, že táto dôkazná sila predstavuje domnienku, ktorú môže vyvrátiť strana, voči ktorej tretia osoba, ktorá nie je stranou uvedeného sporu, neskôr uplatňuje predmetný rozhodcovský rozsudok v spore predloženom súdu dotknutého členského štátu.

114 Z tohto rozhodnutia však tiež vyplýva, že priznanie takejto dôkaznej sily predmetnému rozhodcovskému rozsudku je jedným z dôsledkov, ktoré vnútroštátne právo spája s právnou silou rozhodnutej veci, s cieľom dosiahnuť, aby bol tento rozhodcovský rozsudok uplatniteľný voči tretím osobám. Táto dôkazná sila je teda priznaná uvedenému rozhodcovskému rozsudku rovnako ako právna sila rozhodnutej veci, ktorej je nevyhnutnou súčasťou a s ktorou je priamo a neoddeliteľne spojená, a to pri absencii akéhokoľvek preskúmania jeho súladu s verejným poriadkom Únie súdom členského štátu.

115 Požiadavka preskúmania dodržiavania verejného poriadku Únie je pritom nevyhnutná na to, aby sa dotknutej osobe podliehajúcej súdnej právomoci umožnilo uplatniť svoje právo na účinný prostriedok nápravy a využiť účinnú súdnu ochranu, ktorá jej musí byť zaručená, a to prípadne aj *ex offo* v súlade s článkom 47 Charty a článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ, a to bez ohľadu na osobu, ktorá sa voči nej chce odvolávať na taký rozhodcovský rozsudok, o aký ide vo veci samej.

116 Navyše treba poznamenať, že aj Dohovor o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí podpísaný 10. júna 1958 v New Yorku (*Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zv. 330, s. 3), ktorý nezaväzuje Úniu, ale ktorého zmluvnými stranami sú všetky členské štáty a okrem toho aj Švajčiarska konfederácia, tiež stanovuje súdne preskúmanie rozhodcovských rozhodnutí týkajúce sa dodržiavania verejného poriadku.

117 Ako totiž v podstate pripomenuli najmä belgická, francúzska, litovská a holandská vláda, ako aj Komisia, z tohto dohovoru vyplýva, že hoci každý štát, ktorý je jeho zmluvnou stranou, musí uznať existenciu a autoritu cudzích rozhodcovských rozhodnutí vydaných na základe dohovoru, ktorým sa fyzické alebo právnické osoby zaviazali predložiť na rozhodcovské konanie všetky alebo časť sporov, ktoré medzi nimi môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, táto povinnosť ide ruka v ruke s povinnosťou, ktorá spočíva v tom, že takýto štát zabezpečí dotknutým osobám možnosť dosiahnuť od príslušných vnútroštátnych súdov, či už na ich návrh alebo *ex offo*, preskúmanie súladu týchto rozhodnutí s jeho verejným poriadkom. Pokiaľ ide o členské štáty, samotná táto posledná uvedená povinnosť ide ruka v ruke s povinnosťou zabezpečiť týmto osobám možnosť dosiahnuť preskúmanie súladu uvedených rozhodnutí s verejným poriadkom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. júna 1999, Eco Swiss, C-126/97, EU:C:1999:269, bod 37).

118 Napokon treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry článok 47 Charty sám osebe postačuje a nemusia ho spresňovať žiadne ustanovenia práva Únie alebo vnútroštátneho práva na to, aby jednotlivcom priznával samostatne uplatniteľné právo (rozsudky zo 17. apríla 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, bod 78; z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626, bod 56, a z 28. januára 2025, ASG 2, C-253/23, EU:C:2025:40, bod 89).

119 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že vzhľadom na to, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ je jednak formulovaný jasne a presne a jednak nie je spojený so žiadnou podmienkou, má priamy účinok [rozsudky z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 250; z 22. februára 2022, RS (Účinok rozhodnutí Ústavného súdu), C-430/21, EU:C:2022:99, bod 58, ako aj zo 6. marca 2025, D. K. (Vylúčenie sudcu z rozhodovania vo veciach, ktoré mu boli pridelené), C-647/21 a C-648/21, EU:C:2025:143, bod 90].

120 Z toho vyplýva, že v prípade, že vnútroštátne ustanovenia, ktoré sú uplatniteľné na daný spor, prípadne predstavujú prekážku plnej účinnosti článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ, príslušný vnútroštátny súd ich musí v prípade, že nemôže podať konformný výklad týchto vnútroštátnych ustanovení, na základe vlastnej právomoci neuplatniť. Právomoc urobiť v okamihu uplatnenia práva Únie všetko, čo je potrebné na vylúčenie uplatnenia vnútroštátnej právnej úpravy alebo praxe, ktoré môžu znemožniť plnú účinnosť noriem tohto práva s priamym účinkom, je totiž neoddeliteľnou súčasťou úlohy súdu Únie, ktorá prináleží vnútroštátnemu súdu poverenému v rámci svojej právomoci uplatňovaním týchto noriem [pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. februára 2022, RS (Účinok rozhodnutí Ústavného súdu), C-430/21, EU:C:2022:99, body 59 a 62, ako aj citovanú judikatúru].

121 Táto povinnosť je teda stanovená najmä v prípade, keď uplatniteľné vnútroštátne ustanovenia bránia príslušnému vnútroštátnemu súdu, aby incidenčne vykonal účinné preskúmanie otázky, či je rozhodcovský rozsudok vydaný CAS v rámci sporu týkajúceho sa výkonu športu ako hospodárskej činnosti na území Únie zlučiteľný so zásadami a ustanoveniami, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie.

122 Uvedená povinnosť sa preto uplatní najmä v prípade existencie vnútroštátnych ustanovení a pravidiel, ktoré priznávajú takémuto rozhodcovskému rozsudku právnu silu rozhodnutej veci vo vzťahoch medzi účastníkmi konania na jednej strane a dôkaznú silu vo vzťahoch medzi účastníkmi konania a tretími osobami na druhej strane, bez toho, aby bol tento rozhodcovský rozsudok predtým predmetom preskúmania, ktoré by umožnilo súdu dotknutého členského štátu účinne overiť, či je v súlade so zásadami a ustanoveniami, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že práve samotné priznanie takejto vlastnosti uvedenému rozhodcovskému rozsudku a v dôsledku toho takejto jeho sily je v danom kontexte v rozpore s požiadavkou účinnej súdnej ochrany uvedenou v článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ a článku 47 Charty.

123 Takáto situácia sa totiž zásadne líši od situácie uvedenej v judikatúre Súdneho dvora citovanej v bode 55 tohto rozsudku, v ktorej je priznanie právnej sily rozhodnutej veci súdnemu rozhodnutiu alebo rozhodcovskému rozsudku, ktoré mohli byť predmetom účinného súdneho preskúmania v súlade s týmito ustanoveniami, spochybnené z dôvodu, že bráni konštatovaniu a sankcionovaniu porušenia iného ustanovenia alebo inej zásady práva Únie, a teda porušuje obmedzenie právnej sily rozhodnutej veci, ktoré ukladá zásada efektivity práva Únie ako vyjadrenie zásady procesnej autonómie členských štátov.

124 V prejednávanej veci z toho vyplýva, že vnútroštátne ustanovenia a pravidlá, vo vzťahu ku ktorým sú formulované otázky vnútroštátneho súdu, by sa mali neuplatniť, s výnimkou toho, že by tieto ustanovenia a pravidlá, prípadne posudzované v spojení s inými ustanoveniami vnútroštátneho práva, bolo možné vykladať v tom zmysle, že sa neuplatňujú v prípade takého rozhodcovského rozsudku, o aký ide vo veci samej, čo prináleží určiť iba vnútroštátnemu súdu.

125 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 267 ZFEÚ a článkom 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby

– sa rozsudku CAS na území členského štátu priznala právna sila rozhodnutej veci vo vzťahoch medzi stranami sporu, v rámci ktorého bol tento rozsudok vydaný, v prípade, že tento spor súvisí s výkonom športu ako hospodárskej činnosti na území Únie a súlad uvedeného rozsudku so zásadami a ustanoveniami, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Únie, nebol predtým účinne preskúmaný súdom tohto členského štátu, ktorý je oprávnený predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania,

– sa v dôsledku tejto právnej sily rozhodnutej veci takémuto rozsudku na území toho istého členského štátu priznala dôkazná sila vo vzťahoch medzi stranami uvedeného sporu a tretími osobami.

O trovách

126 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 267 ZEÚ a článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby

– **sa rozsudku Športového arbitrážneho súdu (CAS) na území členského štátu priznala právna sila rozhodnutej veci vo vzťahoch medzi stranami sporu, v rámci ktorého bol tento rozsudok vydaný, v prípade, že tento spor súvisí s výkonom športu ako hospodárskej činnosti na území Európskej únie a súlad uvedeného rozsudku so zásadami a ustanoveniami, ktoré sú súčasťou verejného poriadku Európskej únie, nebol predtým účinne preskúmaný súdom tohto členského štátu, ktorý je oprávnený predložiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania,**

– **sa v dôsledku tejto právnej sily rozhodnutej veci takémuto rozsudku na území toho istého členského štátu priznala dôkazná sila vo vzťahoch medzi stranami uvedeného sporu a tretími osobami.**

Podpisy